

wij te lezen. Wat Gij op uw cyclostile-papier zet, zullen wij negeeren.

Hoort toe.

Ik spreek heden rechtstreeks over onze Koningin, aan wie én de Grondwet, én het deze respecteerende oorlogsrecht („Frankfurter Zeitung“) mij als onderdaan verplicht. Ik hoop, dat de God der eeuwen haar genadig zal zijn. Ik zal morgen in de kerk, waar Gij niet komt, openlijk voor haar bidden. Ik spreek linea recta mijn beste wenschen voor het Koninklijk Huis uit. Demonstreeren mag ik niet, goed, wij zullen alle straatruimer vermijden. Wij zijn meer dan Gij, bang voor onrust in zware dagen. Weet Gij desgelijks, mijne heeren. En weet dit: als dit nummer van ons blad in handen van onze lezers komt, zullen zij weten, dat het niet onmiddellijk in beslag genomen is — het spreekt nog steeds volkomen legaal — en dat uw looze dreigementen sabelgerinkel waren, dat u heelemaal niet staat. Als dit nummer onder de menschen komt, zal onder wie ik bereiken kan, een ban gebroken zijn, en uw hier besproken illegale optreden zal doorzien zijn. Als mijn God mijn artikel daartoe gebruiken wil, zal ik Hem daarvoor danken. Het Evangelie, daar blijft u af.

K. S.

Aan een jongeren tijdgenoot.

No. 7.

Amice,

Ook zij hebt zeker altijd gedacht, dat er een fransche revolutie was geweest, dat er daardoor erg veel in Europa veranderd is, en dat Frankrijk een heelen poos daarna zoo'n verfoeilijke democratie geweest was.

Maar dat is allemaal slechts een booze droom geweest. Ze hebben op je school je eenvoudig dat allemaal op de mouw gespeld. Ze hebben je boeken laten lezen van Carlyle, en je hebt als kleine jongen gelezen van Robespierre, Danton, Samson, van de Place de la Concorde, de guillotine, de terdoodbrenging van een koning en een koningin.

Maar 'tis niet waar geweest. Niets, „maar dan ook niets“ van aan.

Je kijkt me wat meewarig aan? Geen wonder ook. Jij bent ook nog niet „voorgelicht“. Dat zal pas komen, als jij je nieuwe Leerboek der Geschiedenis krijgt, — officieel goedgekeurd door Dr Goedewaagen en mr Rost van Tonningen. Maar ik, amice, ik ben je ditmaal één streep vóór. Ik ben n.l. langs een korteren weg voorgelicht. En wel door een geschrift, waarop tot tweemaal toe de Nederlandsche pers met nadruk gewezen is door den „Raad van Voorlichting der Nederlandsche Pers“. Deze Raad heeft de pers vermaand, bovenstaande correctie op het onderwijs in de Algemeene Geschiedenis onder de aandacht van het Nederlandsche volk te brengen. Het onderwijs in de Vaderlandsche Geschiedenis zal ook onmiddellijk dienen omgebouwd te worden. Waarschuw jij bijtijds ook de professoren in de kerkgeschiedenis, dat de fransche revolutie is opgeheven.

Je wilt bewijzen? Luister. De Grootste Profeet, de Eéne, die geen brood gegeten heeft, sprak alzoo:

*Sept fois changer verrez gent Brittanique,
Taints en sang en deux cent nonante an:
FRANCE, NON POINT, par appuy Germanique,
Ariéz double son pôle Bastarnan.*

Lijkt wel wat op fransch, niet? Oud-fransch, moet je weten. Gevoeld uit de pen van den Grooten Franschen Ziener Michel Nostradamus, notaris-zoon, geboren te „Saint Rémy en Craux“ op 1 Dec. 1503, overleden in 1566. Zeer beroemd, die ziener.

Nooit van gehoord, zeg je me daar? Och ja, die opvoeding van jou ook! Maar nu is aan de pers, Adolphus Venator hoort daar ook bij, een heel mooi boekje toegezonden, met een heele collectie van de profetieën van Michel Nostradamus, prachtig uitgevoerd, en dan nog honderd exemplaren op Oud-Hollandsch papier. Volgebleekt-Perkamenten-omslag! Ter eere van Parijs, waar Nostradamus gewerkt heeft. De Raad van Voorlichting der Nederlandsche Pers nu wil per se, dat wij, perslui, dit boekje bespreken.

Fransch georiënteerd, die Raad van Voorlichting? Ik begrijp je vraag: je denkt aan dien omslag ter eere van de Stad Parijs. Nee man, zoo kinderlijk zijn we niet. 't Gaat om grotere dingen: Nostradamus heeft ons geprofeet, hoe de oorlog van vandaag afloopen zal. Je kunt zoo maar, nou ja, zoo maar... ik bedoel, als je knap in 't uitleggen bent, en deksels knap in 't inleggen, je kunt, herzeg ik, in dat geval zoo maar beslissen wie den oorlog van nu zal winnen. Dat is Duitschland.

Het is dus niet zoozeer uit voorliefde voor Frankrijk's hoofdstad, als wel uit de begeerte, dat we nu reeds uit een duitsche overwinning bij voorbaat zullen leven en denken, dat de Raad van Voorlichting, tot tweemaal toe de pers, zoo midden tusschen andere mededeelingen, dreigingen, verboden, en geboden door, hebben gezegd: u moet eens over dat boekje van Nostradamus schrijven.

Nu, aandoenlijk is het wél. De vertaler is als door een mirakel aan het kostelijk geschrift gekomen. De man had een „Fransche vriend“; hij is niet eenkennig, merk je. Die vriend is nu niet meer. Hij liet den vertaler „geschriften“ na. Onder die geschriften vond vertaler dan de merkwaardige studie, die de heer Rost van Tonningen er bij ons arme, door demo- en plutocraten, met kerkelijken steun bedrogen volk, erin ge-

werkt wil zien. „De oppervlakkige lezer zal het werkje glimlachend ter zijde leggen“, en „ongeloovig“, zegt de Vertaler. Jij en je Bouwen-en-Bewaren-meijer hebben je vonnis al in den zak. Maar de Vertaler, en deze N.S.B.-heeren, die zijn geloovig. Die fransche, inmiddels overleden vriend kwam zoo te schrijven: „Nostradamus is van de pest verschoond gebleven, omdat hij het onwrikbare vertrouwen bezat, dat zij hem niet zou deren. En heeft Christus, de grootste Heelmeester aller tijden, niet altijd opnieuw het Geloof als het middel aangeduid, dat steeds zal helpen“? Volgebleekt Perkament!

De Raad van Voorlichting preekt dus... astrologisch, zoo je merkt. Reken er maar op, dat je binnenkort ook horoscopen voor de klokken zult zien hangen. De toekomst van Mussert, uit de sterren gelezen. Vijf centen maar.

Wie de profetieën van Nostradamus niet gelooft, is vast geen man van wetenschap. Het regent immers in het boekje van Nostradamuskenners? Maar zou mijnheer Mussert, ik onderwind me het te vragen, ik vrage slechts, Leider, zou mijnheer Mussert wel den tijd hebben gehad om een echte Nostradamus-kenner te worden? Hij heeft pas nog het noodige gezegd van de Joden. O, die Joden. Maar Nostradamus, dat weten alle kenners, was — jood. O Ironie! De Raad van Voorlichting beveelt de pers de wijsheid van een Jood tot basis te nemen van ons „geloof“. We moeten, zegt hij, in het wordende Europa volksch inglijden. Aete één is: de Pers corporatief onder Joodschen invloed gezet! Michael, die Grootste Man! Elders heeft men boeken van Joden vertaald, hier worden ze in Volgebleekt Perkament gepresenteerd. Catharina de Médicis, nah, ze wou destijds den man beslist zien: hij gaf zoo maar horoscopen van de „jeunes princes“. Wie weet, krijgen we later geen Nostradamus-film? Pendant van de Raspoetin-film: trekken van verwantschap onmiskenbaar. En de Engelsche Koning Karel IX gaf hem een gratificatie van deux cents écus d'or. Hu, die Joodsche goud-dragers, de Veluwe'sche Boer van mijnheer Roskam rilt er nog van. Il mourut... regardé comme un imposteur par la plus grande partie de ses compatriotes, zegt de Encyclopaedie Moderne, die nog durft smalen, dat de stapel geschriftjes over hem n'ont servi qu'à entretenir la superstition dans les campagnes. Maar dat zal voortaan moeten veranderd worden. Superstitie verbieden is een zaak van de kerk, niet van de politiek.

Venator, Venator, je dwaalt af, hoor ik je zeggen. Gelijk heb je, ik haast me dus de vertaling van die vier fransche regels te geven. Ik volg slaafs de Pers-Voorlichtings-Bron:

„Zeven maal zult ge het Britsche volk zien veranderen, gekleurd in bloed in 290 jaren. FRANKRIJK GEENSZINS; door den druk der Duitschers twijfelt de ram aan zijn Bastarnische pool.....“

Dat is te zeggen: „In een tijdvak van 290 jaren heeft Engeland zeven groote omwentelingen in zijn geschiedenis... De met bloed bevelde gebeurtenis, welke Nostradamus noemt, is de koningsmoord van 1649, toen Cromwell Karel I liet terecht stellen. Daarop volgen de groote veranderingen“. Het zijn deze zes, lees ik verstomd:

1. van 1649—1660 is Engeland onder Cromwell;
2. in 1660 Karel II op den troon terug;
3. in 1685 probeert Jacobus II de katholieke kerk in te voeren;
4. dies wordt hij in 1689 onthoofd;
5. in 1711 groote economische crisis;
6. in 1714 George I van Hanover op den troon.

Reuzenomwentelingen, man. Zelfs een „getrachte“ (nummer 3). En na 1714 in Engeland alles bladstil... Dat waren dus zes groote veranderingen. Maar na 1714 niks meer te beleven. „De zevende omwenteling in een tijdsverloop van 290 jaar moet derhalve nog plaats vinden.“ Welnu: tel bij 1649 nog 290, en je krijgt 1939: toen brak de oorlog uit. Het noodlottige jaar voor Engeland.

Aldus zien de Voorlichtingslieden op naar den Grooten Jood.

Maar die aan zijn Bastarnische pool twijfelende ram dan? Wel, m'n goeie man, de Bastarniers woonden aan den Weichsel. In Polen dus. Tenminste, volgens het Volgebleekt-Perkament-boekje van den hier gelmpoorterden Jood. Door den druk der Duitschers nu twijfelt de ram aan zijn Bastarnische pool.... Dit beteekent, dat zelfs de dierenriem, i.e. de ram, niets meer voor Polen kan beteekenen wanneer de ondergang van Engeland nabij is. En het lot van Polen is in den herfst van 1939 bezegeld.... Aan de Pool'sche Pool de Twijfelram!

Nu leerden wij vroeger op het gymnasium, dat (kijk maar in Hecker) de Bastarniers, een roof- en krijgs-zuchtige volkstam tusschen den Dnjeper en de Dneper, en aan de uitwatering van den Donau woonden. De Dneper: Oekraïne. Stalin de baas. De Dneper: Bessarabië. Stalin päs de baas. Jongste nieuws, ons toegekomen, nāt nadat de Voorlichtings-Raad het boekke ons heeft bevolen te bespreken. De heeren mogen nu wel oppassen, dat hun Voorlichtingsdienst niet verboden wordt, want wie met Joden omgaat, komt bij de Marxisten terecht.

Och ja, amice, ik dwaal al weer af. Je wou nog van die fransche revolutie hooren? Nu, lees dan wat er staat. France, non point. Frankrijk geenszins. Dat beteekent dus, dat Frankrijk na 1649 niets en niemandal heeft beleefd van zulke katastrofes, als je zoo maar kunt opsommen in de Engelsche geschiedenis. Geen koning onthoofd. Geen kroon

weer hernomen. Geen keizer weer op de proppen. Geen Napoleon. Geen economische crisis. Niks van an.

Verbrand de boeken van Carlyle en zulk slag. Richt een standbeeld op voor den Parijschen Jood, en laat mijnheer Goedewaagen een krans leggen, en mijnheer Rost van Tonningen een gloeiende rede houden. „De besten van het volk vóórlop!“ zei hij onlangs nog.

Amice, lach en huil. Lach om al den onzin. Huil om de nederlandsche pers, die stom is als een muisje, wanneer een paar heeren de pers voorlichten, en net als echte franc-tireurs de Persstraat probeeren schoon te vegen, al dreigende met straf en nóg eens straf over wie niet naar hun pijpen danst. Wanneer zullen onze kranten weer eens sulken volksgeenooten rondweg de waarheid zeggen, die op Joden afgeven, en niet eens weten, dat ze een Jood importeerden in de dagen, waarin mijnheer Mussert heel gewichtig doet?

„Wie ooren heeft om te hooren, dat hij hoore, aldus staat er geschreven in de Heilige Schrift, het boek, dat Nostradamus gedurende zijn gansche leven trouw heeft gediend.“ Zouden onze Voorlichtingsraadsliden niet eens weten, dat Joden het Nieuwe Testament niet aanvaarden? Zouden zij zelf wel 't verschil tusschen Oud en Nieuw weten?

Jij en ik denken nu aan iets anders. Aan artikel 5 der Nederlandsche Geloofsbelijdenis: alle deze boeken alleen ontvangen wij voor heilig en kanoniek... en wij gelooven zonder eenige twijfeling al wat daarin begrepen is... dewijl zij ook het bewijs van dien bij zichzelf hebben, gemerkt de blinden zelve tasten kunnen, dat de dingen, die daarin voorzegd zijn, geschieden.

In het sterfjaar van den joodschen, steedschen, notaris-zoon (o Roskam!) begon dit belijdeniswoord zijn loop te nemen onder de nederlandsche calvinisten, die geen tyrannie ontzagen in hun geloofsgehoorzaamheid, en geen jood van 't doopvont weerden, die van Nostradamus' voorspellingen tot die der Schrift zich had bekeerd.

Bedenk deze dingen, amice, en wees erin bezig. Met je moeite wil meelevén:

je

ADOLPHUS VENATOR.



UIT DE HISTORIE

Calvijn — Castellio.

IV.

Nog scherper zou de strijd zich toespitsen.

Languet, een Fransche vriend van Melancthon, had dezen in verbinding gebracht met Castellio. Melancthon schreef aan Castellio een vriendelijken brief... Hij begon met verontschuldiging, dat hij niet eerder had geschreven. Dat was ten eerste door de drukke bezigheden en schrijft hij, „wat mij verder tegenhield was, dat ik mij, wanneer ik de verschrikkelijke misverstanden zie tusschen hen, die zich voor de vrienden der wijsheid en deugd uitgeven, door een geweldige droefheid overweldigd voel. Toch heb ik u altijd geacht om uw manier van schrijven“. En ik wil, dat deze brief u een getuigenis zij van mijn instemming en een bewijs van oprechte sympathie. Moge ons een eeuwige vriendschap verbinden.

Castellio liep met dezen brief rond. En hij maakte een grooten indruk onder alle humanistisch gelinte geesten van die dagen.

Baudouin schreef naar Calvijn: Nu kunt gij zien hoe zeer Melancthon de verbittering veroordeelt, waarmee gij dezen man vervolgt en tevens ook, hoe ver hij er van af is, al uw paradoxen goed te kennen. Heeft dat dan werkelijk zin, Castellio verder als een tweeden Satan te behandelen en tegelijk Melancthon als een engel te vereeren.

Calvijn schreef aan iemand in Frankfort, waar de fransch sprekende gereformeerde gemeente door aanbangers van Castellio bewerkt werd, een bitteren brief over deze kwestie.

„Wie had kunnen gelooven, dat Languet, de vriend van Melancthon, die mij bekend was door uw aanbeveling, zoo schandelijk trouweloos was als ik nu moest ervaren? Ten eerste heeft hij door zijn vleien en listigheid Melancthon een brief afgedwongen, dien Castellio nu niet enkel aan zijn bekenden toont, maar dien hij overal heenzendt, opdat de goddelooze en vervloekte waan-ideeën, waarmee hij de geheele wereld aansteekt, gedekt zouden worden door de autoriteit van een groot man...“

Wanneer men deze schandelijke lofrede van Melancthon leest, met welke hij dezen hond van een Castellio vleit, dan schaamt men zich. Des te meer verdient deze oplichter Languet haat en straf, die een zoo edel man, wiens naam rein en vlekkeloos verdient te blijven, in zulk een vriendschap steekt en hem daarmee geen geringe smaad aandoet.

Schrijft gij soms du Baudouin, dan kunt gij hem verzoeken of hij niet eens probeeren wil ook ons met zijn lieven vriend Castellio te verzoenen.“ 21 Juni 1558.

Ondertrek: van onbloedi van alle baar in. Het kl de z.g. 7 Dit bo taald en verbondt tiaan l gemeent In een vijn erns iswaar j toch ge digheid zotten. lijk ver daarmee om, liev alle ding die u n bederven degenen, tellie en laten, da volg, op kwaad, als zij w Er gi boeken. In 156 dorf aan deze liev gereed a logia duister a Ook in De La Theolog Planti Nederlan deuts in den J tenkring „Onde weder re.“ (159 hert wa en mens het uitw Zij lieten god in z waarin Vandaar in het g In 160 Reinie aldergro dergheen van een daarvan haar uy Heeren der huy te, Got Deinv tellio, reeds wa formeer denken wedersta kerken Tensle vijn zell strijd. Hij sc Barn. men er leernar Zurkin omdat l Calvijn niet alle persoon gewone kerk te lang sta wil het om gees Hoewel meer de rukter. weet ik met mij afkeurt, daarvoor gen mog niet van lijk een U ver Ik ben al te st rol op Daar de kerk die den deugd w zwart i